

CIJENA listu: U preplati
za čitavu god. K 96—,
za polugodište K 18—,
trajmesečno K 9—, mje-
sечно K 360, u maloprod-
aji 12 fl. pojedini broj.
OGLASI primaju se u
upravi lista trg Čistoza 1

HRVATSKI LIST

Izlaže svaki dan u 8 sati ujutro.

U Puli, srijeda 6. ožujka 1918.

Broj 937.

Godina IV.

RATNI IZVJEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 5. (D. u.) Službeno se javlja: Na talijanskoj fronti nema osobitih dogadjaja. — Operacije, da se uspostavi mir i sigurnost u Ukrajini, razvijaju se kako predviđano. Rumunjska je prihvatala uvjete središnjih vlasti za primirje. — Poglavnica generalnog stožera.

Njemački.

Berlin, 5. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojište. Bojne skupine prijestolonasljednika Rupprechta i njemačkog prijestolonasljednika: Živahnna izviđnička djelatnost na mnogim točkama fronte. Sjeverno od Reimsa i na istočnim brijegovima Moze bilo je francusko topništvo višestruko živahno. Na istočnim uzvisinama Moze preko dana živahni topnički bojevi. Jaka su francuska odjeljenja navalila na večer na naša položaje istočno od Moni'lya, ali su bila suzbijena protu-navalom. I na lorenškoj fronti te na srednjim Vogeza zama vladala je jačer pojedana bojna djelatnost. — Istično bojište: Rumunji su prihvatali naše uvjete. Time stupa primirje s Rumunjskom iz nova u krije post. Sa ostalih bojišta ništa nova. — Ludendorff.

Mir sa Rusijom.

Beč, 5. (D. u.) Dopisni ured javlja iz Bresta Litovskog od 4. t. m.: Izakako je 1. ožujka bio predan ruskoj delegaciji načrt za mirovni ugovor sa prizima kao što i sa državopravnim i političkim dodacima, izjavila je ruská komisija, da se neće upuštati u komisionalna raspravljanja o tim predlozima. Tijekom poslijepodne 1. ožujka stupio je predsjednik ruske delegacije u dodir sa predsjednikom delegacije četvornog saveza te ga je zamolio, neka odredi dan za potpisivanje mirovnog ugovora. Sporazumno bio je zato određen dan 3. ožujka. Dne 2. ožujka zatražili su nekoj članovi ruske delegacije od delegata četvornog saveza objašnjenja o nekojim točkama načrta mirovnog ugovora. Tijekom pregovaranja nije Rusi izrazili nikakve želje o promjeni načrta. U plenarnoj sjednici od 3. ožujka, obdržanoj u 11 sati prije podne, pod predsjedništvom austro-ugarskog poklisa Mereya, ispitane bile najprije suvjesno punomoći opunomoćenika te pronadjene valjanima. Sporazumno bi ustanovljeno, da će grof Czerni i dr. v. Kühlmann potpisati mirovni ugovor naknadno u Bukareštu. Za tim je ruskí odaslanik podao

dijele izjave.

U prvoj se je osvrnuo na odredbu ugovora, sadržanu u zadnjem odsjeku članka 4., koji se tiče odricanja Rusije na okružja Erdehan, Kars i Batum. Izjavio je, da ova odredba ugovora izključuje u sebi promijenu područja a da se ne pita za to pučanstvo, što može prihvatiti jedino uz prosvjed. U svojoj drugoj je izjavi ruskí odaslanik izjavio, da je njemački ultimatum pogodio rusku republiku u stadiju demobilizacije, radi čega je ruska republika prisiljena, da prihvati taj ugovor i da potpiše predloženi joj mirovni ugovor. Ovaj mir nije nikakav mir sporazumljenja. Pogranični se ruskí narodi stavljuju pod izlikom, da se njima podjeljuje pravo samoopredjeljenja, pod njemački utjecaj. Kod toga se štiti tamošnje vladajuće staleže te jača proturevolucionarne sile. Na isti način podupire četvorni savez proturevolucionarne sile u Finskoj i u Ukrajini te kod toga teži za strateškim ciljevima. Rusija, koja je silovana uslijed kršenja primirja, potpisuje predloženi joj mirovni ugovor, a da se ne upušta u pregovaranja o njemu.

Odgovor c. i kr. poklisa Mereya.

Odgovarajući na ruske izjave, dao je predsjednik Merey oduška svojem željenju radi ruskih izjava. Vlasti su se četvornog saveza nadale i željele, da se na ovaj dan govoru pomirljivo i mirno. Kada ruska delegacija prosvjeduje proti posljednjem odlomku 4. članka, to mora on da upućuje na to, da je ruska delegacija imala prilike i dosta vremena, da o toj točci ugovora pregovara i da radi za promijenu iste. Kada ona u cijelosti prihvaca ustavne ugovora, a da se o njima nije raspravljalo, to ona nema prava, da se pritužuje, već ima da sama sebe zove na odgovornost. Vlasti četvornog saveza moraju uopće odbiti svaku krivnju radi današnjeg položaja Rusije. Pregovaranja u Brestu Litovskom trajali su od onoga dana dalje, otkada je potpis ugovor za primirje te je ruska delegacija imala dosta vremena, da sklopi mir na osnovi u početku ustanovljenih temelja. U ostalom se je o stvari već prije viječalo. Ako je kasnije Rusija napustila ovaj put, te ako se sada odriće zaključnih vijećanja, to pada zato odgovornost samo na ruskú delegaciju.

Odgovor turskog odaslanika.

U dužem izvodu odgovara na to na prvu izjavu gosp. Sokolnikova, turski punomočnik Hakipaša. Ovaj je uputio na to, da je Turska kroz 4 stoljeća posjedovala okružja Erdehan, Kars i Batum, da je Rusija ova područja silom osvojila i nije Turska, otkada je bila u posjedu ovih područja, nikada odanle agresivno nastupila proti Rusiji. S obzirom na predbacivanja, da se tu radi o anekciji, upućuje on na sadržinu dotične točke u ugovoru, iz koje proizlazi, da ima pučanstvo ovih područja pravo, da o budućnosti odlučuje o svojoj državnoj sudbinu. Ova točka ugovora popravlja nepravdu, koju je prijašnja ruská vlasti nanijela Turskoj.

I general Hoffmann govori.

Na predbacivanje gosp. Sokolnikova, da se Njemačka nije držala roka primirja, odgovorio je general Hoffmann uputivši na izjavu držav. tajnika dr. pl. Kühlmannu u plenarnoj sjednici od 1. veljače, prema kojoj je ugovor o primirju stupio iz krijeosti uslijed činjenice, što je Rusija prelomila mirovna pregovaranja. Trocki je ovo saopćenje primio bez prigovora do znanja.

Izvodi poslanika Rosenberga.

Na to izvodi poslanik pl. Rosenberg, da 3. odlomak IV. članka mirovnog ugovora, ne znači, kako to tvrdi ruská delegacija, nikakvog nasilja, počinjenog na pučanstvo naroda, koji obilježava područja Erdehan, Kars i Batum, jer će oni narodi sami odlučiti o svojoj državnoj budućnosti. Nadalje je poslanik pl. Rosenberg uputio na to, da ima Rusija potpunu slobodu, da prihvati ili odbije od Njemačke stavljenе uvjete, te se ne može kazati, da je mir bio Rusiji narinut. Njemačka je u prošlincu i slijecaju iskreno radila za mir sporazuma, koji je mir osušito pomanjkanje dobre volje sa protivne strane. Uza sve to ne današnji mir nikakav imperialistički mir, jer ne zahljeva niti odšteta niti aneksija. Obzirom na tvrdnju predsjednika ruske delegacije, da Njemačka namjerava posporješljati proturevolucionarno gibanje u Rusiji, mora on da izjavlji, da Njemačka i njezini saveznici niti izdaleka na to ne misle. Vlasti četvornog saveza hoće samo, da se ne vodi proti njima agitacija i propaganda, a tada može Rusija, da unutar svojih granica čini, što je njoj drago. — Predsjednik je bugarske delegacije gosp. Pešov uputio na to, da su se zastupnici četvornog saveza sastali, da sklope trajan mir, a ne da posade klicu za nove ratove. Način govora te izjave gosp. Sokolnikova stvaraju all atmosferu, koja nije u skladu sa ovom namjerom. On mora da prosvjeduje proti neosnovanoj tvrdnji ruske delegacije, da četvorni savez hoće da počinja nasilje na Rusiji, nešto, što Bugarska i njezini saveznici nemaju ni izdaleka na umu. Ako se Rusija danas nalazi u takvom položaju, to je ovaj samo posljedica one nedalekogledne politike, koju je sadašnja Rusija vodila. Iza opaska gosp. Sokolnikova, koji je u bitnosti samo opetovao svoje već razvijeno stanovište i za nekojih protučakova poslanika Rosenberga i Hoffmana, bila je sjednica preložena od 2 sata na 4 sata. Poslijepodne otvorenja sjednice započelo je potpisivanje mirovnog ugovora, koje je bilo svršeno u 5 sati popodne. Tome je slijedilo potpisivanje pravnog ugovora, koje je zaključeno u 5 i po sati. Na to je govorio poslanik pl. Merey te je rekao: Htio bio, da svečani čin, koji smo sada dovršili, ne prodje kraj nas, a da ne izrazimo iskrenu želju, da će danas potpisani mirovni ugovor omogućiti narodima naših država, kao što onima Rusije, koji su 3 i po godina ratovali jedni protiv drugih, da postepeno opet stupe u prijašnje prijateljske одноšaje. Iza kako se je zahvalio uredima i tumačima, izjavio je poslanik pl. Merey, da su mirovna pregovaranja zaključena.

Rotterdam, 4. "Times" javlja iz Petrograda: Tijekom narednih deset dana regularne će ruske čete prema vojnoj zapovjedi Kršenka napustiti Finsku i Ukrajinu.

Berlin, 5. U jučerašnjoj sjednici glavnog odsjeka državnog sabora saopćio je zastupnik vanjskog ureda, da će u gospodarsko-političkom obziru biti obnovljen trgovački ugovor sa Rusijom od god. 1904. te da će u pravno-političkom pogledu biti nadoknadjena šteta, nanesena njemačkim konzulima. Izmjenu će ratnih zarobljenika urediti posebna komisija.

Berlin, 5. (D. u.) "Norddeutsche Allgemeine Zeitung" piše o miru s Rusijom: S ruske se strane tvrdi, da su ruskí posrednici u Brestu Litovskom bili prisiljeni, da potpišu ugovor, a da nisu poznali njegovog sadržaja. Ova je tvrdnja posve netočna. Sto se tiče pravnih ustanova ugo-

vora, to se posve podudaraju sa onima, koje su bile ugovorene pred obnovom neprijateljstva u dugim sjednicama u Brestu Litovskom. Politike su točke mirovnog ugovora pretresene između poslaniča Rosenbergberga i ruskih odaslanika. Sami su Rusi otklonili, da se sastave posebne komisije. Prema tome su potpisali ugovor, kojega su potpunoma poznavali i kojega su u toliko ispitali, da su to ispitivanje smatrali dostatnim.

Iz Rusije.

Petograd, 4. (D. u.) Petr. brz. agentura javlja: Tereščenko i Kiškin, nekadašnji ministri privremene vlade, bili su jučer pušteni na slobodu uz obvezu, da će se na prvi poziv prikazati pred revoluciono sudište.

Petograd, 4. (D. u.) Petr. brz. agentura javlja: Poslovni glavni odsjek sovjeta sazvao je za 12. ožujka na izvanrednu skupštinu u Moskvu odaslanike sovjeta i kozaka, da vijećaju o pitanjima, koja su u sveži sa sklapanjem mira.

Holubović grofu Hertlingu.

Berlin, 4. (D. u.) Wolffov ured javlja: Ministar-predsjednik ukrajinske republike Holubović poslao je prigodom svog boravka u Brestu Litovskom ključne 2. t. m. državnom kancelaru grofu Hertlingu slijedeću brzojavku: Prigodom mog jednodnevne boravka u Brestu Litovskom kod vrhovnog zapovjednika njemačkih četa Osta, dozvolio sam si, da Vašo preuzvišenosti sa radošću saopćim, da su čete naše nude opet u Kijev, u našu staru i novu prijestolnicu, i da su oduševljeno bile pozdravljene od pučanstva. Oslobodjenje naše domovine valja pripisati velikim djelom i pomoći, za koju smo mnoštvo Vašu preuzvišenost i koju su nam dale pobjedonosne njemačke čete proti četama i bandama sjeverne Rusije. U ime ukrajinskog naroda i u ime njegove vlade zahvaljujem se Vašoj preuzvišenosti našačnije za danu nam pomoć, te sam sretan, da ništa više ne sprječava početak prijateljskih odnosa. Ne samo između vlada, već i između naroda. Na ovu je brzojavku odgovorio državni kancelar grof Hertling ovakvo: Iskrenim sam veseljem primio vijest o oslobođenju starodrevnog Kijeva, glavnog grada Ukrajine. Cestilam Vama i ukrajinskoj vojsci na ovom lijepom uspjehu, te zajedno sa narodom osjećam zadovoljštinu radi činjenice, što su njemačke čete mogle da sudjeluju kod oslobođenja ukrajinskog naroda. Neka mi opet bude podijeljena sloboda i moć, da po vlastitom pravu i po vlastitim običajima živi u miru. Njemačke čete stoje još u vijek u našoj zemlji. Očekujem Vaše saopćenje, čim budete mislili, da je djelo njemačkih četa dovršeno i da se bez oklijevanja može dati nalog, da se povuku.

Njemačka ekspedicija u Finskoj.

Stockholm, 5. (D. u.) Švedski brz. ured. Ovdješnji je njemački poslanik saopćio vanjskom ministru, da Njemačka namjerava po zahitljivu finsku vlade, da pošalje u Finsku čete u svrhu ugušenja revolucije, te da će se ove čete, privolom Finske, služiti kod svojih operacija Alandskih otoka. Njemačka nema na otocima nikakvih teritorijalnih interesa. Pltanje Alandskih otoka, imalo bi se obzirom na životne interese Švedske, spojeno sa ovim otocima, rješiti sporazumno sa Švedskom. Primivši ovo saopćenje do znanja, Švedska je vlada ozbiljno prosvjedovala proti eventualnoj upotrebi Alandskog otočja, jer bi na taj način moglo biti spriječeno vršenje zadaće Švedske, da naime stiti pučanstvo na otočju. Zapovjednik švedskog nadglednog zbara na Alandskim otocima bio je obavijestio o dolasku njemačke ekspedicije.

* Iz zastupničke kuće. U jučerašnjoj je sjednici zastupničke kuće govorio kod drugog čitanja proračunske osnove izvjestitelj Steinwender o potrebi, da se prihvati proračunski provizorij. Zatim je bila sjednica prekinuta. Naredna sjednica danas u 11 sati prije podne sa dnevnim redom: Nastavak drugog čitanja proračunskog provizorija i rasprava o jučer uloženim prešnim predlozima.

* Blokada Rusije. U rimskim se diplomatskim krugovima glasa, da će četvorna sveza uslijed sklopljena mira sa središnjim vlastima blokirati čitavo rusko područje.

* Pregovaranja o položaju vode se, kako javlja "Daily Mail", između Engleske, Francuske, Italije i Udrženih država.

* Rusija i Japan. "Petit Journal" javlja iz Petrograda: Lenin je u vijeću pučkih povjerenika saopćio, da je Japanska izrazila želju, da se u Vladivostoku drži rusko-japansko vijećanje o istočno-azijskom pitanju. Vijeće je ruskih povjerenika ovaj

prijedlog prihvati. — Ruski listovijavljaju, da će Japan naskoro navijestiti rat maksimalističkoj vlasti u Petrogradu.

* Talijanska i francuska če granica polag vijesti iz Lugana, ostati zatvorena još nekoliko dana.

* Španjolska ministarska kriza. Kako lyonski listovijavljaju, prouzročila je ministarsku krizu u Španjolskoj, činjenica, što su ministri Ventoza i Rodez kod vijećanja ministarskog vijeća rezultatima izbora zastupali mnenje, da bi prijestolni govor morao kod otvorenja nove komore navijestiti promjenu ustava. Ostali su ministri prosvjedovali protiv ovom zahtjevu, na što su Ventoza, Rodez i ministar rata ponudili svoju demisiju.

Političke vijesti.

Njemački radikal protiv parlamenta.

"Grazer Tagblatt" priopće članak, u kojem nadovezuje na Bismarckovu politiku, koja je unatoč oporbi parlamenta, raspustiv nebrojeno puta zastupnički sabor, stvorio veliku Njemačku. Time da je spasio državu od velike pogibelji. Pošto postoji takodjer za Austriju danas takva pogibelj, morala bi vlasta iz državnih razloga uspostaviti u Austriji Stigrkhov apsolutizam, kako ga vrube želi kranjski junicer knez Auersberg. To je kratak smisao dugog članka. — Prije svega valja istaknuti, da su Nijemci politički najmanje sposoban narod u Austriji te da se radi toga neće među njima naći niti četvrtina Bismarcka. U drugo je veoma idvojbeno, da li bi austrijski Bismarck, koji bi radio za Austriju, vodio zaista dualističku i pangermanističku politiku, kćekvu su je vodili od Schmerlinga ovamo svih njemački ministri-predsjednici u Austriji. Austrijski Nijemci uopće ne vode austrijske politike. Oni su samo glasnici hohenzollerske dinastičke misli i pripravljaju jedino Njemačkoj put do Jadranskog mora, do Trsta. Njemački je politika sprječila sretno teritorijalni razvoj Austrije, podkopaću austrijske interese na Balkanu, bila protivna osvajaju Srbiju 1805. do 1812. i zapovjedničnu Bosnu 1878. I još danas žele jaku Njemačku, polag podređene, vazalske Austrije. Tko je imao priliku, da ista u povijesima njemačkog naroda, izdane od njemačkih nacionalaca, i šireni od različitih "patriotičkih" društava à la Schutverein i Südmark medju njemačkim narodom u Austriji čudio bi se drskim lažima, iznesenim na štetu Austrije. Ovi, njemačkim nacionalcima tako omiljeni pisi, prikazuju Austriju svom narodu u Austriji najernijim bojama i kao kontrast ističu veliku, slavnu i sjajnu Njemačku; i ovi ljudi, da daju Austriji Bismarck! — Mi doduše stojimo na stanovištu, da je u ustavnim državama svaki protoustavni rad nemoralan i protupravilan. Parlamentarna država, koja ruši parlamentarizam, te uspostavlja bespravno stanje, daje pojedinim gradjanima potpunu slobodu te ih rješava svake moračne i pravne obveze napram državi. U tom slučaju nije više moguća veleizdaja. Pojedini čovjek imade pravo na samoobranu. Postoji li uopće to pravo samoobrane pojedincu nasuprot protupravnom i bespravnom postupanju, to postoji takodjer i za narode. Vlasta, koja ne vrši svoje dužnosti napram narodima, za koje je postavljena, nema nikakve osnove za koje zahtjeve na narod. Apsolutizam u konstitucionaloj državi zamjenjuje prave odnose između vlade i naroda sa bespravnim i nasičenim. Sve što odlučuje takva vlada, nema pravne podloge. Ugovor između naroda i vlade je obeskriven i to su strane vlade, radi toga nemaju niti narodi više dužnosti, da se diže tog ugovora i dotičnih obveza. U slučaju, da bi Nijemci htjeli isiliti takovo stanje, neka znadu, da se takav postupak može i na njima samima osvetiti. Od jednog dana na drugi mogu se promijeniti prilike. Mi nijesmo tomu sistemu priznali za naš narod nikakvu pravovaljanost. Ali Nijemci regbi da su. Mogao bi prema tome pogoditi sam njemački narod, koji ne bi imao pravo da prosvjeduje proti tomu, pošto ga je on sam odabral. Ne bi mu se desila nikakva nepravica, pošto bi se upotrebo proti njemu postupak, koji je sam sankcionirao. Bit će dobro, da njemački nacionalci ne igraju vatrom.

Domaće vijesti.

Ratni vjeresijski zavod za južno ratno područje šalje nam "An die Redaktion des Hrvatski List" nekakvo opširno izvješće. Kašto je naslov, tako je i pečat i sadržaj pisan — njemački, iako je taj zavod ustanovljen za zemlje, gdje samo neznatan dio pučanstva govori njemačkim jezikom. Tiskanje i omoti nose i hrvatski (najzadnji) kašto i slovenski (predzadnji), talijanski, a na prvom mjestu njemački natpis. Taj ratni vjeresijski zavod — "Klagenfurt", upravo državitim načinom ignorira naš jezik i izazivlje našu narodnost. "Hrvatski List" u Puli šalje izvješće na njemačkom jeziku! Zar su tako siromašni duhom, da misle, o čemu to objaviti u njemačkom jeziku, kojega sigurno ne razumije ni jedna desetina naših čitatelja, ili pak da čemo poslušno, ko nekada ili još sa zahvalnošću prevaditi njihova, službenim i zapletenim frazama zamršena izvješća. Običaje se, da se svakom zgodom obraća čovjek na najviše naše utocište, koje još nešto može da učini, na naše narodne zastupnike u carinskem vijeću. Obraćamo se i mi ovom zgodom, neka priponenu slavnoj vlasti, koja ih baš sada treba, te ih snubi za proračun i obećaje zlatna brda, misli li ona, a s njom vitez Seidler i drugovi, riješiti jugoslavensko pitanje na ovaj način ili dati nam autonomiju, gdje će se ignorirati naš jezik, da im se mi za to odavle lijepo zahvaljujemo i u vrijedjenim ponosom njihova neiskrenu ponudu otklanjam. Kraparija, gdje bi bio mogući "Kreditanstalt" za jugoslavenske zemlje u "Klagenfurtu", koji bi izdavao samo njemačka izvješća, kao što će čini ovaj, ne može zadovoljiti više ni najnajlivnijeg našeg čovjeka!

Prodaja ribe. U slučaju, da prispije riba, prodavat će se ona danas. Pravò kupovati ribu imadu danas vlasnici karata počevši od broja 9151.

Dnevne vijesti.

Zastave se našo viju...! Nisu doduše sve naše, naša je od njih samo jedna, dok su ostale vlasništvo naših sugrađana. Još prekjucer o podne, čim je prestala kiša, na se je grad oktito zastavama. Prije smo ih vidjeli često, kako se viju, jer čim bi pisalo debelim slovima u novilama "Babilik besetzi", vješale se zastave, koje su našim građanima pricale o pobijedosnom prodiranju naše vojske u Srbiju i Rusiju. Kasnije to nije bilo više u modi. Govorilo se naime, da svako zauzeće jednoga tudjeg — neprijateljskog grada vodi korak naprijed u susret miru. Ali čim je više građova bilo zauzeto, tim su nade u mir postajale manje i manje, dok nisu postale tako sitne, da su se promijenile najprije u nepovjerenje, onda u ogorčenje, a kasnije u očaj. I čim bi koja neprijateljska zemlja bila zauzeta, neprijateljski kraljevi i vladari potjerani u tudjina, tim su više rasle razne karte od "Brotkart", pa do "Zwirnkarte", tako da danas, hoćeš li, da si pokrpaš čarapu, treba najprije da dobijes dozvolu, da ti treba konca. Naravno, da je sada došlo opet u modu, da se sve te "karte" slaze jedne na druge, tako ih je u svakoj kući velika hrpa, jer ih je toliko, da barem tri četvrtine, a nekada i četiri četvrtine vjiju ostaju na uspomenu vlasniku, jer ih ne može nikako upotrebiti. Od zastava, uoči veselo lepršaju, od tih idealnih simbola — došli smo ćo na "karte", na okruglu proznu. I nikako si tih zastava ne možemo zamisliti bez onih "karata". Ma da, još vam ni kazao nisam, zašto su te zastave. To je stoga, što u Breštu-Litovskom potpisani mir sa onom velikom Rusijom, koja je nekada imala cara, a sada ima Trockoga, samo s tom razlikom, da su se enove čete god. 1914. spremale da doprije do Berlina, da zaposlednu Moravsku, a preko nje dodju do Beča, a priliču da su se ruski kozači onda poljivali pred Budimpeštom, a danas Trockova garda bježi iz Petrograda. Nijemci doduše potpisuju mirovni ugovor, ali njemačke su ćete ipak pobijedosno i Junački prodrije do Petrograda. Rekao sam, da su zastave bile obješene tek prekjucer o podne, dok je mrl bio potpisani dan prije. To opet za to, što je prekjucher u jutro izjavila proznačna kiša, pa bl bila šteta da zastave proklamaju. A inače svatko je znao, da je svejedno, objesi li zastavu sat prije ili kasnije, kao što je i Trockova bilo svejedno da li će u mirovnom ugovoru otalupiti nekoliko milijuna kvadratnih kilometara ruskog područja više ili manje. Druklje bi se dakako dočekalo vijest, da je u grad sljiglo nekoliko stotina vjunga živečih, pa makar polugrijih krimplira. Onda bi čovjek izljubio onoga, koji bi mu tu vijest doneo, i zastave bi bile mnogo, mnogo oduševljene, brže, iskrene, iz dne dušo iz punoga srca i prznog želuca odmah riješeno! Ali ovako i smrtni mir s Rusijom. Svakoga je to dritnog tka, kuo da je to stara, svima poznata, posve obična stvar. Ali ipak zastave se naše viju, a ispod zastava štiju se uprćene naše ženske iz okolice sa "bisagama" na ramenu i plastično ulaze u kuće s nesigurnim pitanjem: Imate li možda komad kruha, "fažol", muke ili repe, da mi jenjate za jaču? — Njih se jamačno ni ne tiče to, da su kuće oklencene zastavama!

"Živio rat, upišujte ratni zajam!" Ceslo je ratoborni svenjimačen, Wolfsove vrste, koji međutim najradije luškaju na rat ondje, kamo ne dopire više rileta topova i gdje mogu, punih trbuha, crvena ugojena lica, siti da sve puca, pušći milomršnu cigaru i osvježujući se pjenušavim vlinom, da napisu članak za svoje ratoborne novine, u kojima propagiraju rat do skrajnosti, do pobjede njihovih zvijerskih ideja, do unštenja svakoga prava i pravice. Desio se tako opet slučaj "Narodni List" primaču iz Opave: Poznati vodja opavskih njemačkih nacionalaca (koji pri upisivanju ratnog zajma nije zaboravio na sebe) učitelj Ljudevit Prasker, predsjednik školskog učiteljskog društva i glavni urednik svenjemačkog lista "Deutsche Wehr", član gradskog vijeća i mjesnog školskog vijeća, morno je da se odreke svih počasnih i ljuvnih mjestu, jer se pri provadjanju upisa ratnog zajma ustanovilo nekoliko "diferencija" na njegov račun. Istražna je odmah započela.

"Pravednost." Uvjek smo tvrdili, da se naši zahtjevi osnivaju na pravednosti, da zabilježimo samo ono, što nam prispada po božjem i ljudskom pravu i moralnom zakonu, da tražimo samo ono, što nam je neophodno potrebno, ono što je Bog dao svakome: i ptici u zraku i ribi u moru, zahtjevamo slobodu kretanja, slobodu života. I pri tom ne zahtajmo predaleko, ne tražimo tuđje, jer je već u našoj slavenskoj kralj učijepana samo težnja za pravdom i ljudstvom i za miran život u zajednici sa svim narodima. I mi još vjerujemo, da je pravdu jača od bajunete. — Naši skrbnici, "utori", koji hoće da si tu čest sami uzurpišu, osnivaju svoje zahtjeve na slič. na šakl. Ne pravdu, istina, pravednost, moral, ne pravedni Bog, koji je nelzljivo dobar, nelzljivo miloštan — nego njihov vlastiti bog, bog sile i željeza, šake i mača. Nekada su to skrivali, danas već — jer igraju zadnju kartu — priznавaju to otvoreno. Tako n. pr. "Reichspost", "katolički" organ (a mi znamo, da je njima vjera služila uvijek samo u osvajalačke svrhe, te su je širili mačem zajedno sa vlašću osobito među Slavenima, koje su pokrštili i ponijeli) donaša članak "Bečkih diplomatskih kruševa" u kojem se vidi: "Budući da smo za nekadašnje ruskog područja priznati pravo samoodredjenja, bili smo prisiljeni, da pustimo vlastiti nekakvu pravednost". Ispručavaju se dake, da su pustili (žalioze, valjda se i kaju za to) vlastati pravednost, i da su se uopće na pravednost obazirali. Priznavaju dakle otvoreno, da to inače nije njihov običaj! A ipak po svoj prilici stoji još iz stare pradavne dobi na bečkom dvorcu natpis: "Justitia regnum fundatum". ("Pravednost je temelj kraljevstva".)

Prosvojta.

S. Vörös: Tonček Tomaš. (Njegove novele i popjevke.) Pod tim su naslovom izašle kao 115. do 117. sv. "Humoristične knjižnice" lijepo kajkavske pjesmice dugogodišnjeg urednika "Kopriva" Slavka Vörösa, poznatog našeg karikaturiste. Ove su pjesmice realistička i humoristička slika života našega seljaka u Zagorju. Vörös je kajkavac i cijelim svojim bićem vezan za tlo, s kojega je nikao i narod, o kom pjeva. Zato se i doimaju te pjesmice kao narodne: u njima je sve ono "gruntanje" našeg muža, humor i filozofija našeg Zagorca, njegovi osjećaji, nade i boli rečene baš onako, kako bi ih on sam rekao. Neposrednost i iskrena naivnost prva je i najveća vrlina tih pjesmica, čas veselih, čas tužnih, čas nježnih, čas junačkih. Bez sumnje će te lijepo pjesmice, popraćene odličnim i toplim ugovodom Ljube Wiesnera, naći mnogo čitatelja i za užeti časno mjesto u našoj književnosti. Izdanje je vrlo ukusno, urešeno velikom naslovnom slikom i

sa 60 ilustracijom u tekstu. Cijena K 1.50, a 50 najboljih šaljivih romana i priповijesti snijeno K 10.—

Naručuje se: "Humoristična knjižnica". Zagreb, Vojnička ulica broj 13.

Knjiga 95. Zabavne biblioteke. Ime joj je "Inga", a autor ista ona odlična danska spisateljica, koja je napisala i "Sonju". Roman patnje i ljubavnog samopregora, napisan uz motto: "Patnja je prednost, baš kao i sreća". Nježna filigrana rokoko-a, kojoj daje jedna divna baka još naročito posvećenje. Tihu nam poeziju dovijava vjetrić preko sippnā Sjevernoga mora, uz koje se sastaju dvije srodne duše; oženjeni liječnik seoski i mlada studentkinja Inga. Idilički život. Djekočka s vrelom umjetničkom dušom, sinčić liječnikov i dva psa, koja su ljubomorna jedan na drugoga, radi gospodarcine ljubavi. I radi malog liječnikovog sina ljubav se mora razbiti. Dakako: radi djece ne smije nitko rušiti braka, makar kako bio nesretan. Poradi ove velike ideje roman ovaj ne zaostaje po svojoj moralnoj jakosti ničim iza Bordeaux-ova djela. Vanredno lijepa literarna radnja, koja toplinom svojom razblažuje i uskladjuje život.

Cijena je K 1.80. — Sredinom mjeseca ožujka izačiće veliki Maupassantov roman "Jaka kosa" (Forte comme la mort) u prevodu g. Ise Velikanovića.

Mali oglasnik

KINO CRVENOG KRIŽA

Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored

Žudjeni ciljevi.

Društvena smljka u 5 čina
sa Robert Warlock.

Početak: 2.30, 3.55, 5.20, 10.45.

Neprekidne predstave:

Uzlaznica: I. prost. 1 K; II. 40 h

Ući se može kod svake slike.

Ravnateljstvo si pridržaje pravo
premijeniti raspored.

**Velik Izbor
listovnog papira
u mapama i kutijama**

preporuča

Papirnica J. KRMPOTIĆ - Pula.

Oglasujte
u „Hrvatskom Listu“

Pečatni vosak
dobiva se kod tvrdke
Jos. Krmpotić - Pula.

važno!

važno!

Zamjena ratnih zajmova

ratno-zajmovne-osjegur. police

Važno! Svaki vlasnik VII. ratnog zajma i prijašnjih emisija, lako svoje potpisivanje bez ikakve pare gotovine i (do K 5000) odmah skoro podvostruci.

Primer: Proti uloženju ratnog zajma sa n. pr. nom. K 2 700 — lako dobije svaki bez ikakvog rizika, odmah pravovaljanu, ratno-zajmovno-osjeguravajuću policu za po prilici nom. K 5 000 —

Pojašnjenja daje: Osjeguravajući odio c. kr. aust. vojničke zaklade za udovice i siročad u Puli, trg Custoza br. 45, I. kat, Jadranška banka, Podružnica Anglo-austro banke, Podružnica Kreditnog zavoda, Podružnica Depositne banke, Podružnica živnostenske banke u Trstu i Kreditno i eskomptno društvo u Puli.

**Srećke 4. razreda
9. razred. lutrije**

mogu se dignuti do 11. o. mj. kod poslovnice razredne lutrije Jos. Krmpotić u Puli.